

dermed staten. Bedriftssundhedstjenesten er selvstændig og bliver finansieret af virksomhederne, og endelig er de arbejdsmedicinske klinikker underlagt amterne og figurerer på deres budgetter.

Derudover findes der så virksomheder, som foretager selvforvaltende arbejdsmiljøarbejde, hvilket i nogle tilfælde tilsyneladende har givet udmærkede resultater. Der tænkes bl.a. på Novo, Statoil og Grundfos.

For ikke at glemme nogen er der yderligere den almindelige praktiserende læge, som oftest er den, der er tættest på arbejdstageren og burde være den første til at konstatere en begyndende arbejdsskade. Men lægens uddannelse indeholder oftest kun et lille indblik i sygdomme med baggrund i arbejdsmiljøet.

Danmark har tilsluttet sig WHO's programerklæring om »Sundhed for alle år 2000«, men dokumentet forpligter ikke Danmark juridisk, medmindre Folketinget beslutter det.

I programerklæringen omtales mange initiativer på sundhedsområdet, herunder også arbejdsmiljøet og dets betydning for sundheden. Målene er mange og omhandler bl.a.:

- en reduktion af dødsfald inden år 2000 med 25 pct. inden for arbejdsulykkesområdet,
- en reduktion af arbejdsskader på 25 pct.,

- kredsløbsygdomme hos befolkningen under 65 år skal reduceres med 15 pct., og
- det samme gælder for kræftdødeligheden

I den prisbelønnede bog af Henrik Litske »Tyngdepunkter i sundhedspolitikken«, udgivet i 1987 af Komiteen for Sundhedsoplysning, skriver forfatteren bl.a. (side 45) om nye produktteknologier: »En meget stor del af arbejdsstyrken vil ikke få væsentligt ændrede arbejdsmiljøproblemer, det vil sige, at de traditionelle arbejdsulykker, de traditionelle arbejdsbetingede sygdomme fortsat vil blive krævet forebygget. Måske vil kravene stige, idet den øgede levestandard i tiltagende omfang rettes mod ikke-materielle goder.

Forholdet mellem traditionelle arbejdsskader vil dog blive ændret. På kemiområdet må det antages, at forgiftninger med tungmetaller og opløsningsmidler samt støvlungesygdomme vil aftage i omfang. Allergier, kræftsygdomme og reproduktionsskader som følge af langtidspåvirkninger kan frygtes at blive mere udbredt. Fysiske faktorer som laserlys og elektromagnetisk stråling kan ligeledes volde stigende sundhedsproblemer.«

Man kan vel med rette konstatere, at der findes mange initiativer til forbedring af arbejdsmiljøet; men en koordinerende indsats kunne måske forbedre resultaterne til gavn for et sundere liv – også i arbejdstiden.